

JÖRGEN WALLIN
Skeppsbyggnadsing.
Yachtkonstruktör S.Y.R.
Besiktningssman B.B.R.

Irriterande läckor

DRIP- DRIP - DRIP, finns det något värre än att ligga i sin båt och känna eller höra att det läcker in. Det skulle i så fall vara att veta om att båten läcker utan att kunna finna var vattnet kommer ifrån. Vi har alla varit med om detta och då särskilt vi som är uppfödda med träbåtar.

På något sätt tillhörde det att en träbåt skulle läcka både uppifrån och underifrån, men en plastbåt skall över huvud taget inte behöva läcka från något håll. Möjligtvis med undantag för det vatten som kan tas sig in via masten på en segelbåt som har en genomgående mast.

En mindre mängd vatten i botten på en båt behöver i och för sig inte betyda att den läcker.

I en plastbåt kan det röra sig om lite kondens eller vatten som kommit in med sjökläderna. Naturligtvis kan man under en tid stå ut med vissa smärre läckage som att det kommer en droppe via propelleraxeln eller hjärtstocken, men direkta läckage skall man inte behöva acceptera.

När man undersöker en båt inför ett köp skall man vara noga med att leta efter tecken på läckage. De vanligaste platserna är runt fönster, luckor, bordgenomföringar och i skarven mellan däck och skrov. Har det förekommit läckage kan man ofta se det i form av missfärgade ytor där vattnet har runnit. Ser man sådana missfärgningar ska man alltid leta ovan-

för efter det ställe där vattnet har tagit sig in. När man väl upptäckt att det läcker eller ser tecken på ett läckage kan det vara nog så svårt att lokalisera var vattnet kommer in. På den gamla träbåtens tid hade man ofta dukade däck och duken som kunde vara spänd satt bara fast utmed skrovsidan och överbyggnad/sittbrunn.

Fick man då ett läckage i duken kunde vattnet rinna på trädäcket under duken och ta sig var som helst i båten.

Ofta rör det sig om små förtretliga läckage som man bara ser spåren efter då vattnet har hunnit torka mellan läckagen. Ett sätt att spåra läckagets ursprung är att tejpa fast lite hushållspapper utmed den väg man tror att vattnet kommer. Vattnet kommer osvikligt att lämna spår efter sig i hushållspapperet även om det har torkat.

FÖR ETT PAR år sedan besiktigade jag en medelstor plastbåt. Den var i utmärkt skick och min uppdragsgivare köpte båten. Efter en tid ringde han emellertid och var orolig för att "huvudskottet höll på att ruttna upp". Det visade sig att inne på toaletten under vattapeten på huvudskottet fanns en mörk fuktfläck alldeles intill bordläggningen en meter under däck. Det fanns inga tecken på att fukten kommit från däcket, från andra sidan på skottet eller från kölpartiet. Så småningom kunde

jag konstatera att vattnet kom från ankarboxen i stäven. Den hade en triangulär botten på klassiskt manner, men den som borrhade dräneringshållet i botten på boxen borrhade samtidigt bort en del av fastlamineringen av boxens botten. Det vatten som kom ner i boxen rann till 90 % ut genom dräneringshållet, men en liten mängd vatten sipprade ner genom en springa i dräneringshålets underkant. Vattnet rann ner till en ihålig längsgående förstärkning som var öppen uppåt just där vattnet kom. Vattnet fortsatte inne i förstärkningen och just vid huvudskottet var förstärkningen punkterad av någon anledning och vattnet kunde ta sig in i skottet. Fuktfläcken, stor som en handflata syntes inte förrän man lättade på vattapeten.

EN FAMILJ HADE haft sin segelbåt i hela 17 år och så fort man seglat hittade man vatten under pentryt och ingen hade under alla dessa år lyckats komma underfund med var vattnet kom ifrån. Det faktum att vattnet bara noterades efter segling indikerade att det kom akterifrån och rann förut då båten krängde och när båten sedan rätade upp sig blev vattnet kvar under pentryt.

Jag misstänkte ganska snart att det läckte utmed propelleraxelns hylsrör och att vattnet stannade akter om motorn för att vid krängning rinna bordvarts

och leta sig fram till pentryt. Mycket riktigt visade det sig att vatten sipprade in utmed hylsrörets utsida, men endast under motorgång då hylsröret vibrerade något.

ATT PLASTA FAST metall- delar såsom hylsrör för propelleraxlar, hjärtstockar och stödlagerbockar är mycket vanligt, men polyester fäster mycket dåligt på all slags metall.

Om man ska plasta fast metall- delar så måste man först belägga metallytan med en elastisk fogmassa, helst av tvåkomponents typ. Innan fogmassan härdat klart laminerar man ett par lager glasfiber. Den slutliga tjockleken får byggas upp i omgångar.

Detta ger ett utmärkt förband som även tål en hel del vibrationer.

När man skall täta läckage skall man alltid täta utifrån och man bör undvika att använda silikon. Det fäster dåligt och en yta som bara nuddats av silikon går i stort sätt inte att måla efteråt eftersom färgen inte fäster.